

Handläggare
Susanne Al-Basri
Telefon: 076-120 33 46

Till
Järva stadsdelsnämnd

Begäran om yttrande över Revisionskontorets rapport - Orosanmälan i förskolan

Yttrande gällande revisionsrapport Orosanmälningar i förskolan, Dnr: RVK 2024/3

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens yttrande över revisionsrapport Orosanmälningar i förskolan och överlämnar det till revisionskontoret.

Sammanfattning

Våren 2024 genomförde Stockholms stad revision av orosanmälningar i förskolan inom Farsta, Hässelby-Vällingby och Järva. Revisionen visade att det finns rutiner för att identifiera barn i riskzonen, men att dessa behöver stärkas för att möta lagkraven om anmälningsskyldighet. Rekommendationerna från revisionen är att stadsdelsnämnderna bör säkerställa att anmälningsskyldigheten alltid följs utan personalens övervägande, att alla förskolor har tydliga rutiner för orosanmälningar, att förskolan deltar i socialtjänstens möten vid behov för barnets bästa, samt att orosanmälningar systematiskt analyseras för hela stadsdelsområdet. Utifrån revisionens resultat har förvaltningen tagit fram åtgärder för de kommunala förskolorna i Järva. Dessa inkluderar bland annat att rektorer systematiskt ska informera och fortbilda personal om anmälningsskyldigheten, säkerställa tydliga rutiner för orosanmälningar, delta i socialtjänstens möten vid behov och systematiskt samla samt analysera statistik om orosanmälningar för att bättre identifiera barn i behov av stöd.

Bakgrund

År 2023 hade Stockholms stad cirka 53 000 barn i åldern 1–5 år, varav över 87 % var inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg. Ungefär 28 000 barn går i kommunal förskola. Barn har enligt barnkonventionen, svensk lag sedan 2020, rätt till en trygg uppväxt, och vuxna har skyldighet att skydda dem från misshandel och vanvård. Socialtjänstlagen anger att förskolepersonal är skyldiga att

genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. I Socialstyrelsens rapport "Anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa" beskrivs att förskolan gör betydligt färre anmälningar än skolan och polisen, vilket kan innebära att lagen om anmälningsskyldighet inte alltid efterlevs och att barn som riskerar att fara illa inte alltid uppmärksammas i ett tidigt skede

Ärendet

Våren 2024 genomförde Stockholms stad revision av orosanmälningar i förskolan inom Farsta, Hässelby-Vällingby och Järva. Revisionen visade att stadsdelsnämnderna har rutiner för att identifiera barn i riskzonen men att dessa inte alltid uppfyller lagkrav. Revisionen noterade att förskolepersonalen ibland överväger hur allvarlig situationen är och oroar sig för konsekvenser för barnet eller vårdnadshavarens reaktioner, vilket kan fördröja eller hindra en anmälan. Vidare fastställde revisionen att tydliga rutiner saknas samt att personalen behöver mer vägledning och fortbildning. Dessutom framkom det att förskolorna sällan kallas till anmälningsmöten när en orosanmälan är gjord, en bedömning som socialtjänsten ska göra utifrån barns bästa. Slutligen saknar statistiken om orosanmälningar djupare analys då den endast förs på aggregerad nivå. Utifrån detta rekommenderar revisionen stadsdelsnämnderna att:

- Säkerställa att anmälningsskyldigheten vid misstanke om att barn far illa efterlevs och att den inte blir föremål för övervägande av förskolepersonalen.
- Säkerställa att varje förskola har tydliga rutiner för orosanmälningar.
- Säkerställa att, om behov finns utifrån barnets bästa, förskolan deltar i socialtjänstens möten med vårdnadshavare under förhandsbedömningen.
- Systematiskt analysera orosanmälningar för stadsdelsområdet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola samt behandlats i samverkan med avdelning för individ och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utifrån revisionens rekommendationer har förvaltningen tagit fram åtgärder för de kommunala förskolorna på Järva. I kursivt presenteras rekommendationerna och efter följer förvaltningens åtgärdsförslag.

Säkerställa att anmälningsskyldigheten vid misstanke om att barn far illa efterlevs och att den inte blir föremål för övervägande av förskolepersonalen.

Rektor ska minst två gånger per år informera och fortbilda medarbetarna om anmälningsskyldigheten, socialtjänstens uppdrag och vad som bör anmälas. Detta kan göras med hjälp av informationsfilmer och stödmaterial från Barnafrid och Bris. Rektor ska även systematiskt efterfråga om medarbetarna har oro för något barn samt rådgöra med socialtjänsten vid osäkerhet kring anmälan. Vid rekrytering och introduktion ska anmälningsskyldigheten särskilt lyftas fram. Efterlevnaden av dessa riktlinjer följs upp på barnhälsomöten, tillsammans med förvaltningsövergripande funktioner, enligt förskoleområdets årshjul.

Säkerställa att varje förskola har tydliga rutiner för orosanmälningar.

Rektor ska säkerställa att förskolans rutiner för anmälan om oro är lättillgängliga och kända för samtliga medarbetare. Avdelning förskola gör en översyn av introduktionsmaterial i syfte att säkerställa att nya medarbetare får kännedom om rutiner för orosanmälning.

Säkerställa att, om behov finns utifrån barnets bästa, förskolan deltar i socialtjänstens möten med vårdnadshavare under förhandsbedömningen.

Avdelning förskola ska, i samverkan med socialtjänsten, ta fram en intern rutin för hantering av orosanmälningar. När en orosanmälan görs ska rektor samtidigt föreslå tider för ett anmälningmöte. I övrigt följs de fastställda rutiner som redan finns för orosanmälningar.

Ansvar för att förskolan deltar i möten med socialtjänsten och vårdnadshavare under förhandsbedömningar delas mellan socialtjänsten och förskolan. Socialtjänsten ansvarar för att kalla förskolan till dessa möten, medan rektor eller biträdande rektor ansvarar för att säkerställa att rätt personal kan delta. Förskolan stödjer processen genom att föreslå tider för anmälningmöten vid orosanmälan och, när möjligt och lämpligt, erbjuda lokal för mötena.

Systematiskt analysera orosanmälningar för stadsdelsområdet.

De kommunala förskolorna för idag statistik över antal orosanmälningar per förskoleområde. För att skapa en mer heltäckande bild av orosanmälningarnas karaktär och omfattning föreslås att statistikunderlaget breddas. Utöver att dokumentera antalet orosanmälningar ska insamlingen även inkludera uppgifter om barnets kön, vilket möjliggör könsspecifika analyser och bidrar

till ökad förståelse för eventuella skillnader i problematiken mellan pojkar och flickor.

För att ytterligare fördjupa analysen ska statistiken organiseras tematiskt efter typ av oro. Genom att dela in anmälningarna i kategorier som våld, hedersrelaterade frågor och omsorgssvikt kan återkommande mönster och trender identifieras. En sådan tematisering kan stödja riktade insatser och förebyggande arbete inom de områden där behovet är som störst.

Den insamlade statistiken ska jämföras och analyseras i relation till socialtjänstens statistik över inkomna anmälningar från samtliga förskolor inom stadsdelsområdet. Detta sker i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelsen. Syftet är att få en samlad bild av orosanmälningarna och möjliggöra en kontinuerlig uppföljning och utveckling av rutiner och processer i arbetet med orosanmälningar.

Sammanfattningsvis arbetar Järvas kommunala förskolor omfattande med främjande och tidiga insatser för att stödja barn och familjer i behov av stöd. Revisionen har identifierat utmaningar i detta arbete, och förskolorna ska nu intensifiera insatserna och förbättra uppföljningen enligt de rekommenderade åtgärderna.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jessika Von Malmborg
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Revisionsrapport 2/2024 Orosanmälan i förskolan

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-12-04
Jessika Von Malmborg, Avdelningschef	2024-12-03